

universell*

Virksomhetsplan 2019

***Nasjonal enhet for inkludering, universell utforming, tilrettelegging og læringsmiljøutvalg i høyere utdanning**

Oppdrag

Universell arbeider på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet som en nasjonal pådriverenhet, koordinator og et senter for inkludering, universell utforming, tilrettelegging og læringsmiljøutvalg i høyere utdanning.

Universell har i 2019 tre hovedarbeidsområder, som gjenspeiles i tre visjoner for arbeidet:

- 1. Høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning skal være tilgjengelig for alle**
- 2. Læringsmiljøutvalgene (LMU) skal være en arena for medvirkning og utvikling av institusjonenes arbeid med læringsmiljø**
- 3. Universell utforming skal være et fag- og kunnskapsområde i høyere utdanning**

Oppdraget er utdypet i Universells strategiske plan 2019-2023 som kan leses og lastes ned på www.universell.no/strategi.

Satsinger

Universell har innen arbeidsområdene både faste tilbud og tjenester, og oppdrag og prosjekter som er avgrenset i tid.

Prioritering og vekting innen hvert arbeidsområde baserer seg på ytre rammefaktorer som lover og forskrifter, offentlige utredninger, og hva som er satsningsområder og styringsdokumenter i utdanningssektoren. I tillegg påvirkes prioriteringer av innspill fra samarbeidspartnere og egne erfaringer fra arbeidsområdene.

I 2019 vil Universell prioritere

- Utredningsarbeid for å styrke målgruppenes kunnskap og beslutningsgrunnlag
- digitalisering av tjenester, kurs og andre ressurser som tilbys sektoren
- deltakelse og medvirkning i lokale og nasjonale beslutningsprosesser som påvirker arbeidsområdene

I tillegg har Universell lang erfaring med at oppgaver oppstår kontinuerlig, og at det er mye enheten gjør som ikke festes i planarbeidet. Vår daglige drift kan følges via våre digitale kanaler.

Om Universell

Universell er organisatorisk tilknyttet NTNU, men har en tydelig nasjonal rolle og uttaler seg på selvstendig grunnlag i alle saker.

Nøkkeltall 2019

- 4 årsverk
- 3,1 mill driftstilskudd
- 2 mill prosjektmidler

Nettsted

www.universell.no
www.vuu.no

Kontakt

Universell
NTNU
Kolbjørn Hejes vei 4
7491 Trondheim

Epost:

kontakt@universell.no

Oppgaver 2019

Universell har noen faste tilbud og tjenester til sektoren. Når det gjelder tematiske sastninger har Universell organisert arbeidsoppgaver i 5 kategorier: Inkluderende læringsmiljø (IL), læringsmiljø og læringsmiljøutvalg (LMU), universell utforming som fag- og kunnskapsbegrep (UUF), inkludering og tilrettelegging i fagskolen (FAG) og saker som går på tvers av alle arbeidsfeltene (TVERS).

1. Faste oppdrag og tilbud

Universell arbeider prosjektbasert, og satsinger prioriteres ut fra tildelte oppdrag fra Kunnskapsdepartementet, Kulturdepartementet og oppdrag fra andre forvaltningsorgan, samt egen analyse av aktuelle problemstillinger i UH-sektoren.

Universell har i tillegg noen faste oppdrag og aktiviteter som gjennomføres med jevnlig mellomrom:

- Universell arrangerer annenhver år «Nasjonal konferanse om inkluderende læringsmiljø». Konferansen arrangeres i oddetallsår, og tar for seg temaer som nedsatt funksjonsevne, universell utforming, individuell tilrettelegging og læringsmiljø. Konferansen er en møteplass for alle som jobber med universell utforming, individuell tilrettelegging og læringsmiljø i høyere utdanning, i tillegg til samarbeidspartnere i og utenfor universitets- og høyskolesektoren. Konferansen vil i 2019 arrangeres i Trondheim i slutten av oktober.
- Universell arrangerer i partallsår temamøter om inkluderende læringsmiljø (Universellforum) og LMU-arbeid (LMU-forum).
- Universell arrangerer årlig et seminar om universell utforming av det fysiske læringsmiljø (Bygg-seminaret). Bygg-seminaret vil arrangeres i desember i samarbeid med NTNU i Gjøvik.
- Universell drifter to nettsted:
 - www.universell.no er enhetens primære kanal for informasjon og kunnskap innen hovedarbeidsområdene. Her finnes det fagstoff, rapporter, veiledere, nyheter og aktivitetskalender.
 - www.vuu.no omhandler universell utforming av læringsmiljø – og er en veileder/kursportal for ansatte. Ny versjon lanseres høsten 2019.
- Universell tilbyr direkte oppfølging av lærestedene og andre samarbeidspartnere. Dette kan være foredrag, kurs og rådgivning om ulike tema, deltakelse på møter og liknende. Innen hovedarbeidsområdene er slike oppdrag kostnadsfrie for bestiller.
- Universell leverer inntil 10 nyhetsbrev i året via en egen formidlingskanal, formidler informasjon via sosiale media (Facebook og Twitter), og har e-postilster for diskusjon innen 6 ulike tema.

2. Inkluderende læringsmiljø (IL)

Høyere utdanning skal være tilgjengelig for alle. Universell utforming og individuell tilrettelegging av læringsmiljø er institusjonenes viktigste strategier for å ivareta studentmangfoldet og personer med funksjonsnedsettelse. Universell skal arbeide med følgende oppgaver:

Post	Tema	Periode
IL 1	Arrangere nasjonal konferanse om inkluderende læringsmiljø	Høst
IL 2	Ferdigstille og implementere «Veileder for kvalitetssikring av tilbud og tjenester for studenter med funksjonsnedsettelse».	Vår/ høst
IL 3	Gjennomføre prosjektet «Mentorordningen» som tilbys studenter med nedsatt funksjonsevne gjennom NAV i samarbeid med utdanningsinstitusjonene.	Vår
IL 4	Utvikle digitale kurs om «Universell utforming av læring». Presenteres via e-læringsplattform som nanokurs og gjennom nettsider. Kurs testes ut i samarbeid med ett til to læresteder.	Høst
IL 5	Revidering og utvikling av nye ressurser i nettportalen www.vuu.no som en digital veileder for universell utforming i høyere utdanning. Vil dekke tema som uu av læring, IKT, tjenester og fysiske omgivelser.	Vår/ høst
IL 6	Gjennomføre prosjektet «Mobilitet og funksjonsnedsettelse i høyere utdanning i Norden». 4 arrangement i nordiske land skal gjennomføres i 2019.	Vår
IL 7	Oppdatere «NAV-veilederen» om tilbud og tjenester studenter med funksjonsnedsettelse har tilgang til gjennom NAV	Høst
IL 8	Arrangere «Nasjonalt seminar om universell utforming av bygg og uteområder i høyere utdanning».	Høst
IL 9	Videreføre samarbeid med NLB og Forleggerforeningen om universell utforming og tilrettelegging av studielitteratur.	Høst
IL 10	Tilby institusjonene og andre interessenter dialog og tilpasset opplæring om tilrettelegging og universell utforming av læringsmiljø (fysisk, digitalt, læring, tjenester).	Vår/ høst

3. Læringsmiljø og læringsmiljøutvalg (LMU)

Læringsmiljøutvalgene (LMU) skal være en arena for utvikling av institusjonenes arbeid med læringsmiljø, og ivareta studentenes medvirkning i prosessene som angår alle sider av det fysiske, pedagogiske, psykososiale, organisatoriske og digitale læringsmiljø. Prioriteringer for 2019 er:

Post	Tema	Periode
LMU 1	Revidere informasjonsmateriell om LMU med oppdatert kunnskap og erfaringer.	Vår/ høst
LMU 2	Utarbeide en nettbasert eksempelsamling med mandat, årsrapporter, retningslinjer og andre kilder til inspirasjon og etterfølgelse.	Høst
LMU 3	Utvikle digitale «Nano-kurs» om ordningen med LMU beregnet på studenter og ansatte, og utvikle strategi for kompetanseoverføring via digital opplæring og dialog.	Høst
LMU 4	Direkte oppfølging av læresteder som ønsker innspill av hvordan utvalget best mulig kan etterleve intensjonene i loverket. Tilbud gjennom foredrag, direkte opplæring, seminarer og evalueringer.	Vår/ høst
LMU 5	Revidere strategi for det nasjonale pådriverarbeidet fra Universell.	Vår
LMU 6	Tilby læringsmiljøutvalgene kurs/opplæring i tema som inkludering og universell utforming.	Vår/ høst

4. Universell utforming som fag- og kunnskapsbegrep (uu)

Universell utforming er et fagbegrep som tilhører mange utdanninger og studieprogram. Universell skal ha oversikt over utdanningstilbudet, og bidra til at universell utforming blir et gjennomgående og naturlig faglig tema i program og emner. Arbeidet følger «Regjeringens handlingsplan for universell utforming 2015-2019» og gir følgende prioriterte oppgaver for 2019:

Post	Tema	Periode
UUF 1	Slutføring/ rapportering på FOU-prosjekt om universell utforming som fagbegrep i norske IKT-utdanninger. Videreføre tiltak foreslått i rapport.	Vår
UUF 2	Tilby og forvalte stimuleringsmidler om universell utforming som fag- og kunnskapsbegrep i høyre utdanning. Midler tilbys i samarbeid med BLD, og prioriteres etter satsninger i «Regjeringens handlingsplan for universell utforming».	Høst
UUF 3	Utvikle tilpassede nettsider for universell utforming som faglig begrep i utdanninger. Nettsidene skal være et tilbud til vitenskapelig ansatte.	Vår/ høst
UUF 4	Plan for kartlegging av uu som fagbegrep i aktuelle utdanninger. Bygger på FOU-prosjekt slutført våren 2019.	Vår
UUF 5	Kartlegging av uu som fagbegrep i byggfaglige utdanninger og arkitektutdanninger.	Høst
UUF 6	Nasjonalt seminar for vitenskapelig ansatte som arbeider med universell utforming som fag- og kunnskapsbegrep (tenketank). Samarbeid med UiO.	Vår

5. Inkludering og tilrettelegging i fagskolen

Fagskoleutdanning skal være tilgjengelig for mennesker med funksjonsnedsettelse. Universell vil følge opp arbeidet med inkludering og tilrettelegging i fagskolene, og har følgende plan for et første driftsår:

Post	Tema	Periode
FAG 1	Etablere en kontaktpersonordning for fagskolenes arbeid med inkludering og tilrettelegging, og støtte disse til å bli knutepunkt for informasjon, tjenester og oppfølging.	Vår
FAG 2	Utvikle og formidle tilpasset opplæringsmateriell og veiledere om tema som inkludering, funksjonsnedsettelse, universell utforming og tilrettelegging av fagskoleutdanning.	Vår/ høst
FAG 3	Støtte arbeid med å utvikle sektorspesifikke handlingsplaner for universell utforming og tilrettelegging for studenter med funksjonsnedsettelse.	Høst
FAG 4	Utvikle nettsider for inkluderende læringsmiljø ved fagskolene	Vår
FAG 5	Gjennomføre pilot for tilgjengelig studielitteratur for fagskolestudenter med lese- og skrivevansker	Høst
FAG 6	Etablere referansegruppe for arbeidet med inkludering, tilrettelegging og læringsmiljø i fagskolesektoren	Vår/ høst
FAG 7	Invitere fagskolesektoren til to nasjonale møteplasser for dialog om inkludering, tilrettelegging og læringsmiljø.	Vår/ høst

6. Overordnede satsinger på tvers av fagområder

Enkelte arbeidsoppgaver ved Universell går på tvers av alle fagområdene 1-4. Dette er separate arbeidsprosesser som må synliggjøres i form av egne oppgaver.

Post	Tema	Periode
TVERS 1	Videreutvikling av nettstedet www.universell.no som informasjonskanal og kunnskapsbase, blant annet gjennom å implementere moduler for e-læring og eksempelsamlinger av god praksis.	Vår/ høst
TVERS 2	Strategisk arbeid med oversikt, forståelse, endring og bruk av lover, forskrifter og sentrale styringsdokumenter for sektoren. Særlig viktig er arbeidet med ny universitets- og høyskolelov, og ny fagskolelov.	Vår/ høst
TVERS 3	Utarbeide langsiktig mandat, strategi og arbeidsmetodikk for Universell. Samarbeid med oppdragsgivere og referansegruppen.	Vår/ høst
TVERS 4	Kartlegge behovet for kompetanseheving i egen enhet, og feste dette i kompetanseplan for perioden 2019-2023.	Vår

7. Samarbeid

Universell både søker å påvirke og støtte seg på nasjonale og internasjonale nettverk og samarbeidspartnere. Særlig viktig er den direkte kontakten med utdanningsinstitusjonene. I tillegg er det viktige kontaktflater mot departementer, offentlige direktorater og enheter, og nasjonale samarbeidsorgan som UHR og NOKUT, samt deltakelse i prosjektsamarbeid på tvers av sektorer og landegrenser.

Oversikt over kontaktflater og samarbeid finnes på www.universell.no/samarbeid.

Universell tar sikte på å gjennomføre 2 møter i den nasjonale referansegruppen for Universell. For mandat og oppgaver se www.universell.no/referansegruppe. Referansegruppa gir innspill på tvers av arbeidsområdene, og har i 2019 følgende medlemmer:

- Høgskulen i Volda: Ingunn Elisabeth Teigen Blindheim
- Høgskulen på Vestlandet: Grethe Lønning Grimbsø
- NSO: Sofie Carlsen Bergstrøm
- NTNU: Reidar Angell Hansen
- OsloMet – Storbyuniversitetet: Frode Eika Sandnes
- Universitetet i Sørøst-Norge: Thorvald T. Abrahamsen
- Universitetet i Tromsø: Erlend Berntsen